

Ákvörðun nr. 15/2022

Þann 3. febrúar 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 15/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi [REDACTED] þann 6. ágúst 2021. Í erindinu eru gerðar eftirfarandi athugasemdir við meðferð Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu á máli [REDACTED]. Í fyrsta lagi við framkvæmd handtöku aðfaranótt [REDACTED] nóvember 2020, þar sem hún fór fram að næturþeli að ástæðulausu, á heimili foreldra [REDACTED] og telur [REDACTED] að lögreglan hafi farið fram úr meðalhófi. Í öðru lagi við framkomu lögreglu í skýrslutöku vegna meintra hótana í garð [REDACTED] um að mæta á vinnustað hans og gera vinnutæki hans upptæk. Í þriðja lagi að lögregla hafi farið í heimildarleysi inn á heimili foreldra [REDACTED] og framkvæmt húsleit í herbergi sem hann hafði þar til umráða, án leyfis húsráðenda. Í fjórða lagi að lögregla hafi haldið haldlögðum munum miklu lengur en tilefni var til með vísan til 72. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Í fimmta lagi að honum hafi ekki verið gefinn kostur á að skrá sig út af tölvupóstfangi sínu en hann telur líklegt að brotið hafi verið gegn lokamálslið 1. mgr. 68. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Í sjötta og síðasta lagi að lögregla hafi ekki haft frumkvæði að því að eyða afritum sínum af persónulegum gögnum núna þegar málinu er lokið og illa gangi að fá svör um hvenær það verði gert.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi þann 6. ágúst 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli

lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 14. september 2021. Meðfylgjandi svari embættisins voru gögn í málinu og afrit af upptökum úr bókmyndavélum lögreglumanna á vettvangi.

3.

Ekki heyrir undir valdsvið nefndarinnar að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála. Hins vegar fellur það undir valdsvið nefndarinnar hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Undir verksvið nefndar um eftirlit með lögreglu fellur að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða margþætta kvörtun sem lítur einnig að beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga og almennt um framkvæmd rannsóknar lögreglu. Með vísan til 3. kafla er þeim atriðum kvörtunarinnar vísað frá nefndinni.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Yfirferð nefndarinnar leiddi í ljós að ekkert athugasvert hafi komið fram við starfsaðferðir lögreglu. Nefndin telur lögreglu hafa aðhafst innan þeirra heimilda sem lögreglu eru gefnar með lögum nr. 90/1996 og lögum nr. 88/2008 líkt og gögn málsins bera með sér. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. lögreglulaga nr. 90/1996. Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis.

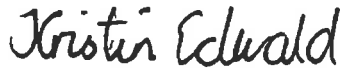
Niðurstaða

Þeim þáttum erindisins er lúta að beitingu úrræða og framkvæmd rannsóknar er vísað frá nefndinni.

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

Reykjavík, 3. febrúar 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir